آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی عنوان کردند

تأسیس حوزه علمیه قم با نگرشی عمیق اما آرام و حزم‌اندیشانه به سیاست‌های ضددینی آن روز

حضرت آیت‌الله نوری همدانی در پیامی به همایش بین‌المللی یکصدمین سالگشت بازتاسیس حوزه علمیه قم، گفتند: حوزه علمیه قم، با درایت و تدبیر حضرت آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه‌الله‌علیه و با نگرشی عمیق اما آرام و حزم‌اندیشانه به سیاست‌های ضددینی آن روز تأسیس شد. آن نگرش سیاسی، به تدریج با مجاهدت علمی و عملی عالمان بزرگواری چون آیت‌الله‌العظمی بروجردی و شاگردان مجاهدش به «شجره طیبه»ای تبدیل شد که «تُؤْتِی أُکُلَهَا کُلَّ حِینٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا».

متن پیام معظم‌له به شرح زیر است.

بسْمِ‌اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ‌الْعَالَمِینَ وَ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ عَلَی سَیِّدِنا وَ نَبِیِّنَا أَبِی‌الْقَاسِمِ المصطفی مُحَمَّد وَعَلَی أهلِ بَیتِهِ الطَّیِّبِینَ الطَّاهِرِینَ سیَّما بَقِیَّةِ اللهِ فِی‌الأَرْضِینَ.

﴿وَمَا کَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِیَنفِرُوا کَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ کُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِیَتَفَقَّهُوا فِی‌الدِّینِ وَلِیُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَیْهِمْ لَعَلَّهُمْ یَحْذَرُونَ﴾ (التوبة: ۱۲۲)

با سلام و تحیت به آن مجمع محترم که با حضور علماء، فضلاء و شخصیت‌های اثرگذار در حال برگزاریست.

مؤسس حوزه‌های علمیه، پروردگاری است که برای نخستین بار فرمان کوچ گروهی از مسلمانان بلاد مختلف به کانون علم را صادر و مقرر فرمود که پس از تحصیل علم از آن کانون فضیلت به سوی بلاد خود بازگردند و قوم خود را بیم دهند. رسول گرامی خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله را باید نخستین معمار یک حوزه اسلامی دانست که شهر مدینه را به کانونی برای دانش و فضیلت تبدیل کرد تا جویندگان معرفت از بلاد مختلف بدان سرزمین نور مشرف شده و پس از تعلم و تهذیب، به هدایت قوم بازگردند. امامان شیعه که از آن پس، بلادی چون کوفه و مدینه و بغداد را به چنین کانون‌هایی برای تعلیم و تهذیب عالمانی وارسته تبدیل کردند، دیگر مؤسّسان حوزه‌های علمیه هستند. شاید به‌همین جهت بود که در عصر غیبت نیز حوزه‌های علمیه امامیه در شهرهایی چون نجف، سامرا، مشهد و قم در گرداگرد مضاجع نورانی این خاندان نضج گرفت، بالید و به بار نشست.

یکی از این حوزه‌های علمیه، حوزه علمیه قم است که صدسال پیش در یکی از دشوارترین دوره‌های تاریخی سرزمین ایران، با درایت و تدبیر حضرت آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه‌الله‌علیه، و با نگرشی عمیق اما آرام و حزم‌اندیشانه به سیاست‌های ضددینی آن روز تأسیس شد. آن نگرش سیاسی که در عمق وجود شیخ مؤسس رحمه‌الله‌علیه، ریشه داشت و به سرنوشت سیاسی اسلام و تشیع و جایگاه آن در جهان جدید دوخته شده بود، به تدریج با مجاهدت علمی و عملی عالمان بزرگواری چون آیت‌الله‌العظمی بروجردی و شاگردان مجاهدش به «شجره طیبه»ای تبدیل شد که ﴿تُؤْتِی أُکُلَهَا کُلَّ حِینٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا﴾.

حاج‌شیخ رحمه‌الله‌علیه با آینده‌نگری خود حوزه مبارکه را به گونه‌ای طراحی کرد که این حوزه عمل به فضیلت‌های علمی را در جهاد اکبر خلاصه نکند بلکه با ورود به‌هنگام به هنگامه جهاد اصغر و تحمل رنج‌های بی‌شمار و نثار خون‌های پاک به مبارزات عدالت‌طلبانه مردم ایران معنا داده و آن را تا پیروزی انقلاب اسلامی و تأسیس نظام جمهوری اسلامی ایران پیش ببرد که در این میان نقش امام خمینی رحمه‌الله‌علیه نقشی بی‌بدیل و ماندگار بود.

امروز که این شجره طیبه مسیر پرپیچ‌و خم و پرفرازو فرود خود را پیموده و به صدسالگی خویش رسیده، باید بزرگان دست فرزندان جوان این حوزه را بگیرند، با همدیگر بر قله افتخارات صدساله بایستند، همه باهم به افق پیش‌رو چشم بدوزند و نکاتی را نصب‌العین خود قرار دهند:

نخست این‌که اصالت‌های ثابت و تغییرناپذیر حوزه را بازشناسی کنند و آن را از سنت‌های زمان‌مندی که با تغییر اقتضائات زمانی باید تغییر کند، تفکیک نمایند؛ چندان‌که نه در حفظ اصالت‌های ثابت حوزوی سهل‌انگاری شود و نه برای دست برداشتن از سنت‌های متغیر حوزوی‌مان حسرت خورده شود.

و سپس آن‌که با تکیه بر اصالت‌های حوزوی، نگاهی نیز به معاصرت داشته و عمق اقتضائات جهان جدید را با پرهیز از سطحی‌نگری درک کنند تا خدای ناکرده، حوزه ناخواسته در مسیر انزوا قرار نگیرد که مسیر انزوا سرمنزلی جز محاق تدریجی ندارد.

و نکته دیگر آن‌که علوم و معارف ثمین حوزه که گنج رنج بیش از هزارو چهارصدساله تمدن اسلامی و شیعی است، فدای هیچ ثمنی نشود، اما روزبه‌روز به نیازهای جهانی و نیازهای مسلمانان و شیعیان جهان و نیازهای نظام جمهوری اسلامی نیز نظارت داشته و معارف اسلامی به‌گونه‌ای بازتولید و بازتبیین شود که نیازهای روز را پاسخ دهد.

و مطلب دارای اهمیت آن‌که لازم است تکیه‌گاه اصلی معارف حوزوی همان قرآن کریم و سنت پیامبر و اهل بیت عصمت علیهم‌السلام باشد اما برای آن‌که معارف حوزوی در معرض افراط و تفریط قرار نگیرد، از حضور مجتهدپسندانه حجتِ الهی عقل در کنار این دو منبع نورانی نباید غفلت شود.

بی‌گمان بستر ارزشمندی که این مجاهدت‌ها در آن بستر خواهد رویید و اگر این بستر نادیده گرفته شود، مجاهدت‌ها قطعا به ثمر نخواهد نشست، معنویت، اخلاص و توجه دائمی به حضور خداوند متعال و ولیّ اعظم او حضرت صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه است. امیدوارم که این عنصر ارزشمند در حرکت به سوی افق پیش رو، روزبه‌روز راسختر و اثربخشتر شود.

و نکته پایانی آن است که امروز حوزه علمیه قم با پیشینه چندین قرن و باز تأسیس یکصد سالگی توسط یک فقیه بزرگ همانند آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه‌الله‌علیه صورت پذیرفت، باید طوری عمل نماید که آیندگان بدانند روحانیت اصیل همیشه در کنار مردم بوده است و درد و رنج مردم را درک کرده و برای رفع آن تلاش نموده‌است که نمونه آن خدمات عام المنفعه در جامعه مشهود است از جمله این خدمات در زمان خود مرحوم حاج شیخ در آن فضای خاص صورت گرفته‌است و این خدمات ارزشمند تا به امروز توسط روحانیت و حوزه ادامه دارد. این حوزه ثمره‌اش تربیت شاگردان بزرگی بوده و یکی از ثمرات آن درایت و سیاست و تدبیر و صبر حکیمانه مرحوم شیخ مؤسس، برقراری یک انقلاب بزرگ اسلامی توسط یکی از شاگردانش بود که بساط سلطنت ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی برای همیشه به زباله‌دان تاریخ سپرد و موجب عزّت و استقلال و آزادی مردم ایران گردیده و در عرصه بین‌الملل نیز اثرگذار بوده‌است و بارزترین آن عملی ساختن آیات قرآن کریم و روایات معصومین خصوصاً حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام در مبارزه با ظالم و دفاع از مظلوم بدون در نظر گرفتن مرز جغرافیایی و تبدیل کردن جریان فلسطین به عنوان موضوع اول جهان اسلام، و با آگاهی بخشی و ارتباط با دانشگاه‌ها و میدان دادن به جوانان بسیار تأثیرگذار شده که در همه این‌ها حوزه پیشگام بوده‌است.

بر این اساس حفظ این ثمره بزرگ و معرفی آثار و برکات و دستاوردهای آن و همچنین آسیب‌شناسی از آن بر عهده همین حوزه مبارکه است با توجه به منشور روحانیتی که امروز توسط رهبر حکیم انقلاب ارسال گردید، به این مجمع محترم که یادآور منشور روحانیت امام راحل رحمه‌الله‌علیه می‌باشد، می‌تواند نقشه راهی برای حوزه‌های علمیه و طلاب و اساتید و فضلای محترم باشد و این جلسه باعظمت را غنیمت می‌شمارم و به علماء بزرگ که در راه ترویج فرهنگ قرآن و اهلبیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام گام برداشتن، خصوصاً شخصیت‌های بزرگ عصر ما حضرات آیات عظام حائری و بروجردی و امام راحل عرض تکریم و تعظیم دارم.

و در پایان از همه برگزارکنندگان این جلسه با شکوه با عنوان باز تأسیس یکصدمین سال حوزه علمیه که مدتی طولانی با جمع‌آوری آثار ارزشمند مرحوم حاج شیخ که ۲۰ جلد آن به چاپ رسید و همچنین آثار قلمی مرتبط با این موضوع از جمله ۳۰ جلد جمع‌آوری مقالات زحمت فراوان کشیده‌اند، خصوصاً مدیریت محترم و دانشمند حوزه علمیه قم تشکر و تقدیر می‌نمایم.

توفیقات همگان را از خداوند متعال خواستارم.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

۱۳ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴/ حسین نوری همدانی

آیت‌الله محمدمهدی شب زنده‌دار

منشور رهبر معظم انقلاب نه‌تنها برای حوزویان بلکه برای همه جامعه تشیع نقشه راه است

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: منشور رهبر معظم انقلاب نه‌تنها برای حوزویان برای همه جامعه تشیع نقشه راه است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محمدمهدی شب زنده‌دار عصر چهارشنبه ۱۷ اردیبهشت در همایش بین‌المللی یکصدمین سالگشت بازتاسیس حوزه علمیه قم، اظهار کرد: اگر اسلام تاکنون باقی‌مانده، به برکت فعالیت علما و مراجع بزرگ در طول تاریخ غیبت امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف بوده است.

وی با اشاره به اینکه منشأ حوزه‌های علمیه به زمان پیش از غیبت باز می‌گردد، افزود: در زمان امام صادق علیه‌السلام شاهد یک حوزه بالنده و بسیار پررونق بوده‌ایم.

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه با بیان اینکه در روایات و احادیث می‌خوانیم که اگر حوزه‌های علمیه و علما نبودند، هیچ کس نمی‌توانست احکام اسلامی را استنباط کند، عنوان کرد: اسلام، حوزویّ‌البقا است و این حقیقت رسالت‌های سنگینی برای حوزویان به وجود می‌آورد.

وی با اشاره به اینکه اسلام برای تمام موضوعات مرتبط با بشر راهنمایی دارد، خاطرنشان کرد: این رسالت بر عهده حوزه‌های علمیه است که کمر همت بسته و مجدانه در این مسیر گام بردارند.

آیت‌الله شب‌زنده‌دار با بیان اینکه منشور مقام معظم رهبری نه‌تنها برای حوزه‌های علمیه بلکه برای تمام جامعه تشیع نقشه راه است، تصریح کرد: باید حوزه‌های علمیه، شورای عالی و تمام اساتید در ذیل راهنمایی و فرمایشات مقام معظم رهبری و مراجع تقلید وظایف خود را به درستی انجام دهند.

وی با اشاره به اینکه حوزه‌های علمیه پیوسته در طول تاریخ آماج مشکلات درونی و بیرونی بوده است، گفت: صیانت از حوزه‌های علمیه می‌طلبد که طلاب و روحانیون مراقب باشند که در هر مسیری گام برندارند و در هر مکانی حاضر نشوند.

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه با بیان اینکه اگر صیانت از حوزه‌های علمیه در دستور کار قرار نگیرد، ضرر آن دامان همه را خواهد گرفت، خاطرنشان کرد: رسالت حوزه‌های علمیه بسیار سنگین است؛ چراکه حوزه‌های علمیه پاسخ‌گوی مسائل و پرسش‌های جامعه هستند.

وی با اشاره به اینکه امروز نیز حوزه‌های علمیه باید به این موضوع به صورت دقیق و جدی بپردازند، گفت: در این راستا پرداختن به فقه معاصر بسیار مهم است و باید فضلا و پژوهشگران و اساتید به این مباحث به‌طور جدی ورود کنند.

• اخبار کوتاه ایران

• **جریمه‌های رانندگی کجا هزینه می‌شود؟** سردار سیدتیمور حسینی، رئیس پلیس راهور فراجا: ماده ۲۳ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، به‌صورت دقیق و روشن، محل هزینه‌کرد این مبالغ را مشخص کرده است. در سال گذشته، حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان از محل جرایم رانندگی به حساب خزانه واریز شده که این مبلغ، در مقایسه با نیاز واقعی کشور در حوزه نگهداری راه‌ها، تنها نیمی از اعتبار مورد نیاز را تأمین می‌کند. در حال حاضر، فقط برای نگهداری بیش از ۲۳۰ هزار کیلومتر راه در کشور، سالانه بالغ بر ۲۵ هزار میلیارد تومان اعتبار لازم است.

• **گام‌های بلند ایران در تسلیحات هایپرسونیک:** وبگاه آمریکایی «نشنال اینترست»، با اشاره به سخنان وزیر دفاع این کشور درباره تسلیحات هایپرسونیک، گفت: ایران «گام‌های بزرگی» در این زمینه برداشته و ارتش آمریکا درباره توانمندی‌های هایپرسونیک ایران، چین، روسیه و کره شمالی، «نگرانی جدی» دارد. نشنال اینترست تصریح کرد: بر اساس گزارش مؤسسه «واشنگتن برای سیاست‌های خاور نزدیک»، ایران احتمالاً بیش از ۳۰۰۰ موشک بالستیک در زرادخانه خود دارد. علاوه بر این، از یک نیروی قدرتمند موشک‌های کروز زمین‌پایه نیز برخوردار است.

• **تحولات دیجیتالی در حج ۱۴۰۴:** عربستان سعودی قصد دارد، فرآیند حج را دیجیتالیزه کند. از این پس ورود به مکه تنها با دریافت مجوز از طریق وبسایت «تصریح» و پلتفرم «نسک» امکان‌پذیر است و ویزای معمولی عربستان به‌تنهایی کافی نخواهد بود. دارندگان انواع ویزا (غیر از ویزای حج) اجازه انجام مناسک حج را ندارند. برای ناقضان این قانون، جریمه‌های سنگین (۱۰ هزار ریال سعودی) در نظر گرفته شده است. عربستان همچنین با بهره‌گیری از هوش مصنوعی در مسجدالحرام و اپلیکیشن «نسک»، مدیریت جمعیت و خدمات حج را دگرگون کرده است.

• **دیوان بین‌المللی لاهه به‌نفع بانک‌های ایران رأی داد:** دیوان لاهه با رد شکایت بحرین در پرونده فیوچر بانک، حکم پرداخت ۲۱۴ میلیون دلار خسارت به بانک‌های ملی و صادرات ایران را تأیید کرد. فیوچر بانک در سال ۲۰۰۴ با سرمایه‌گذاری مشترک بانک‌های ایرانی و بحرینی تأسیس شد. بحرین در سال ۲۰۱۵ با ادعای پولشویی که ادعا می‌کرد: پول‌های این بانک سر از لبنان در می‌آورند، کنترل بانک را از سهامداران گرفت که البته با شکایت در دادگاه لاهه، حکم به‌نفع بانک‌های ایران صادر شد.

• **نمایش ۱۶ نقشه کهن خلیج فارس در موزه ملک:** به‌مناسبت روز ملی خلیج فارس، ویژه‌برنامه «ایران ما» با حضور سخنگوی وزارت امور خارجه در موزه ملک برگزار و در این برنامه نقشه‌های قدیمی موجود در گنجینه این موزه ملک که نام خلیج فارس در آن درج شده، به نمایش گذاشته شد.

• **دیه جان‌باختگان انفجار بندر شهید رجایی واریز شد:** رئیس کل دادگستری هرمزگان: در نتیجه تمهیدات اتخاذشده از سوی دستگاه قضایی استان هرمزگان، با همکاری استاندار هرمزگان و صنعت بیمه کشور به‌منظور کاهش آلام خانواده‌های داغدیده، در کمتر از ۴۸ ساعت دیه ۲۵ نفر از جان‌باختگان که هویت آنها شناسایی شده، به حساب واریز شد. در خصوص متوفیانی که شناسایی نشده‌اند نیز، پس از احراز هویت همین فرآیند طی خواهد شد و مبالغ دیه در سریع‌ترین زمان ممکن و حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت پرداخت می‌شود.

• **مرزبانی کشور از فرماندهی انتظامی جدا شد:** با دستور فرمانده کل قوا، مرزبانی کشور از فرماندهی انتظامی جدا شده و به نیرو زمینی ارتش سپرده شده است. از این پس کار تروریست‌ها سخت‌تر خواهد شد. نیرو زمینی ارتش با دارابودن یگان‌های پهپادی، توپخانه‌ای، پشتیبان سریع و هوانیروز، می‌تواند مرز را در ثانیه‌ای برای تروریست‌ها تبدیل به جهنم بکند. سنگین‌ترین تجهیزات مرزبانی فراجا، راکت‌های مینی کاتیوشا و خمپاره-۸۱ بود.

• **کندشدن شتاب علمی کشور:** قالیباف، رئیس مجلس، در همایش علوم انسانی اسلامی با یادآوری کاهش رونق اندیشه‌ورزی در دهه ۹۰، تأکید کرد: در دهه ۱۴۰۰، با پیامدهای آن رکود فکری روبه‌رو هستیم. اگر فکر کار نکند، حکمرانی نیز ناکارآمد می‌شود. نتیجه این روند، نارضایتی مردم و افول مشروعیت است. قالیباف همچنین با توجه به فرمایشات اخیر رهبری درباره احیای نهضت علمی و نرم‌افزاری، گفت: وقتی ایشان از خیزش جدید علمی سخن می‌گویند، یعنی هم شتاب علمی ما کاهش یافته است و هم جایگاه علوم انسانی در پیشرفت کشور مغفول مانده است.

• **صدور قبض برق پرمصرف‌ها ۱۵ روزه شد:** مدیرعامل توانیر: دما در کشور نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵.۵ درجه زیاد شد. به طور مثال دمای خوزستان سال گذشته همین موقع ۲۸ درجه بود که امروز به ۴۴ درجه رسیده است، در حالی که متعارف افزایش دما بین یک تا دو درجه است. رشد ۳۷ درصدی مصرف نسبت به سال گذشته همین روزها نگران کننده و غیرمتعارف است. کنتور برق مشترکان پرمصرف هر ۱۵ روز یک بار قرائت و قبض برایشان صادر می شود؛ ضمن آنکه وضعیت مصرف برق‌شان نیز رصد و مرتب به آنها اطلاع‌رسانی خواهد شد.